

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ
ΣΥΝΟΧΗΣ & ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ**

**Αθήνα
Αριθ. Εσωτ. Πρωτ.:**

Ταχ. Δ/ση: Δραγατσανίου 08
Ταχ. Κώδικας: 105 59 - Αθήνα
Πληροφορίες: Κ. Λιακόπουλος
Τηλέφωνο: 2144055235
e-mail: kostis.liakopoulos@gmail.com

ΠΡΟΣ: Τη Βουλή των Ελλήνων
Δ/ση Κοιν/κού Ελέγχου
Τμήμα Ερωτήσεων
Αθήνα

ΚΟΙΝ. : Πολιτική Γραμματεία Υπουργού
Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας

ΘΕΜΑ: «Στην 3^η θέση του δείκτη κοινωνικής στέρησης της Eurostat η Ελλάδα»

ΣΧΕΤ: Η αριθ. πρωτ. **338/21-10-2024** Ερώτηση.

Σε απάντηση της σχετικής Ερώτησης, που κατατέθηκε στη Βουλή από την βουλευτή κα Παπαϊωάννου Αρετή, σας ενημερώνουμε ότι:

Το ποσοστό υλικής και κοινωνικής στέρησης υπολογίζεται στις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης με τα στοιχεία της Έρευνας Εισοδήματος και Συνθηκών Διαβίωσης των Νοικοκυριών. Ορίζεται ως το ποσοστό του πληθυσμού που στερείται τουλάχιστον 7 από έναν κατάλογο 13 αγαθών και υπηρεσιών. Με τον τρόπο αυτό προσδιορίζεται ο δείκτης «ποσοστό του πληθυσμού με σοβαρές υλικές και κοινωνικές στερήσεις – Ευρώπη 2030».

Σύμφωνα με τα πιο πρόσφατα στοιχεία της Έρευνας του Εισοδήματος και Συνθηκών Διαβίωσης των Νοικοκυριών του 2023 της ΕΛΣΤΑΤ που δημοσιεύτηκαν στις 3/4/24, το ποσοστό υλικής και κοινωνικής στέρησης στην Ελλάδα ανέρχεται σε 13,5% ενώ το αντίστοιχο ποσοστό για την Ευρωπαϊκή Ένωση, σύμφωνα με τα στοιχεία της Eurostat ανέρχεται σε 6,8%. Θα πρέπει να σημειωθεί ότι το ποσοστό αυτό στην Ελλάδα βαίνει μειούμενο τα τελευταία χρόνια.

Συγκριτικά με το προηγούμενο έτος η μείωση ανέρχεται σε 0,4 ποσοστιαίες μονάδες, μειώθηκε δηλαδή από 13,9% το 2022 σε 13,5% το 2023. Η μείωση αυτή στην Ελλάδα ισχύει και για τα δύο φύλα. Στους άνδρες το ποσοστό μειώθηκε από 13,1% το 2022 σε 12,9% το 2023 (0,2 ποσοστιαίες μονάδες) και στις γυναίκες μειώθηκε από 14,6% το 2022 σε 14,1% το 2023 (0,5 ποσοστιαίες μονάδες). Αντιθέτως, στην Ευρωπαϊκή Ένωση το ποσοστό υλικής και κοινωνικής στέρησης αυξήθηκε οριακά μεταξύ 2022 και 2023 από 6,7% σε 6,8% αντίστοιχα.

Στην Ελλάδα υλοποιούνται διάφορα προγράμματα με στόχο τη μείωση του ποσοστού υλικής και κοινωνικής στέρησης, ένα εκ των οποίων είναι το Ελάχιστο Εγγυημένο Εισόδημα (ΕΕΕ). Το ΕΕΕ είναι ένα προνοιακό πρόγραμμα που απευθύνεται σε νοικοκυριά που διαβιών σε συνθήκες ακραίας φτώχειας, του οποίου η καθολική εφαρμογή ξεκίνησε το έτος 2017. Υλοποιείται σε

όλους τους Δήμους της χώρας, σύμφωνα με τους όρους και τις προϋποθέσεις εφαρμογής του προγράμματος, όπως ορίζονται στην υπ' αριθμ. Δ13/οικ.53923/23- 7-2021 κ.υ.α. «Τροποποίηση των όρων και των προϋποθέσεων εφαρμογής του προγράμματος Ελάχιστο Εγγυημένο Εισόδημα» (Β' 3359), και τη διόρθωση σφάλματος που δημοσιεύτηκε στο ΦΕΚ Β' 3554/2021, όπως τροποποιήθηκε με την αριθμ.97046/6-11-2023 (Α' 6456) και ισχύει.

Το πρόγραμμα συνδυάζει τρεις βασικούς πυλώνες:

I. Εισοδηματική ενίσχυση

II. Διασύνδεση με κοινωνικές υπηρεσίες και αγαθά

III. Διασύνδεση ωφελουμένων με υπηρεσίες ενεργοποίησης

Το ποσό που εγγυάται το πρόγραμμα για κάθε νοικοκυριό, διαμορφώνεται ανάλογα με τον αριθμό και την ηλικία των μελών του. Μετά από την αύξηση του ΕΕΕ κατά 8%, η οποία εφαρμόζεται για τις αιτήσεις που εγκρίνονται από 1η Δεκεμβρίου 2023, για το μονοπρόσωπο νοικοκυριό ορίζεται ποσό 216€ ανά μήνα, για κάθε επιπλέον ενήλικο μέλος του νοικοκυριού προβλέπεται προσαύξηση του εγγυημένου ποσού κατά 108€ ανά μήνα και για κάθε ανήλικο μέλος του νοικοκυριού προσαύξηση κατά 54€ ανά μήνα. Επισημαίνεται ότι στο νοικοκυριό που απαρτίζεται από μονογονεϊκή οικογένεια το μεγαλύτερο σε ηλικία ανήλικο παιδί λογίζεται ως ενήλικας. Για το 2023 δόθηκαν 519 εκ.€

Το Πρόγραμμα δεν έχει στόχο μόνο την οικονομική ενίσχυση των αιτούντων, αλλά συνδυάζει και άλλες συμπληρωματικές κοινωνικές υπηρεσίες, παροχές και αγαθά. Οι ωφελούμενοι του Προγράμματος έχουν σε εθνικό επίπεδο δυνατότητα άμεσης ένταξης στις παροχές και δράσεις της Προτεραιότητας 6-Επισιτιστική Βοήθεια και Υλική Στήρηση του ΕΚΤ+ (πρώην ΤΕΒΑ) όπου τους παρέχονται είδη τροφίμων ή και βασικά υλικά αγαθά, ενώ δύνανται να εντάσσονται και στο κοινωνικό τιμολόγιο παρόχων ηλεκτρικής ενέργειας. Σε τοπικό επίπεδο υπάρχει κατά περίπτωση η δυνατότητα ένταξης σε προγράμματα απαλλαγής από δημοτικά τέλη, κοινωνικό τιμολόγιο ύδρευσης κ.λπ.

Συνολικά 404 εκ. ευρώ από το Ταμείο Ευρωπαϊκής Βοήθειας προς τους Απόρους (ΤΕΒΑ) για την προγραμματική περίοδο 2014-2020 υποστήριξαν τη διανομή τροφίμων και Βασικών Υλικών Αγαθών σε περισσότερους από 1,5 εκατ. συμπολίτες μας σε 600 σημεία διανομής σε όλη τη χώρα με τη διανομή περισσότερο από 86 χιλιάδες τόνους τροφίμων. Οι δράσεις για την αντιμετώπιση της υλικής στήρησης με παροχή τροφίμων και/ή βασικής υλικής βοήθειας προς τους απόρους, συνεχίζονται στο ΕΣΠΑ 2021-2027, με προϋπολογισμό 400 εκ. ευρώ που συγχρηματοδοτείται από το ΕΚΤ+ και θα υλοποιείται από τις 13 Περιφέρειες της χώρας.

Από την 1η Ιουνίου 2021 ξεκίνησε η καθολική εφαρμογή του προγράμματος διασύνδεσης ωφελουμένων του Ελάχιστου Εγγυημένου Εισοδήματος με τον 3ο πυλώνα του προγράμματος, δηλαδή με αντικείμενο την παραπομπή τους σε δράσεις ενεργοποίησης και ένταξης στην απασχόληση.

Θεωρώντας την απασχόληση ως τον ασφαλέστερο τρόπο εξόδου από τη φτώχεια και τον κοινωνικό αποκλεισμό, στο πλαίσιο της νέας προγραμματικής περιόδου του ΕΣΠΑ καθώς και της χρηματοδότησης από το Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας έχουν ενταχθεί δράσεις για την υλοποίηση προγραμμάτων κατάρτισης, για ανέργους ωφελούμενους του ΕΕΕ.

Ειδικότερα, συμμετέχουμε στην υλοποίηση του έργου του Ταμείου Ανάκαμψης «Κοινωνική Επανένταξη Ευάλωτων Ομάδων»/ "Social Reintegration of the Most Vulnerable Groups".

Στόχος του προγράμματος είναι η υποστήριξη των πλέον ευάλωτων ομάδων και συγκεκριμένα των ωφελουμένων του ΕΕΕ και αστέγων στην επανένταξή τους στην αγορά εργασίας μέσω : (α) ανάπτυξης δεξιοτήτων μέσω προγραμμάτων κατάρτισης 10.000 ανέργων δικαιούχων Ελάχιστου Εγγυημένου Εισοδήματος και αστέγων και (β) απασχόλησης, μέσω προγραμμάτων επιχορήγησης επιχειρήσεων για την απασχόλησή τους. Ως φορέας υλοποίησης του έργου έχει οριστεί η Δημόσια Υπηρεσία Απασχόλησης (ΔΥΠΑ). Επίσης, βρίσκεται υπό επεξεργασία πρόταση για την αναμόρφωση των τριών κύριων προνοικακών επιδομάτων (ΕΕΕ, Παιδιού και Στέγασης) με σκοπό μεταξύ άλλων την μείωση των δεικτών φτώχειας και παιδικής φτώχειας.

Επιπλέον, με πόρους του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας 6.804.866 ευρώ, υλοποιείται το πρόγραμμα της Ψηφιακής κατάρτισης ηλικιωμένων και ατόμων με αναπηρίες. Αφορά σε προγράμματα εξοικείωσης και εκπαίδευσης 3.600 ηλικιωμένων και 2.800 ατόμων με αναπηρίες στις νέες τεχνολογίες, κυρίως σε ό,τι αφορά την ψηφιακή πληροφόρηση, την επικοινωνία και τις δεξιότητες μέσω του διαδικτύου και των μέσων κοινωνικής δικτύωσης, όπως η επικοινωνία μέσω ψηφιακών εφαρμογών, η πραγματοποίηση ηλεκτρονικών πληρωμών και η χρήση των ψηφιακών εφαρμογών του gov.gr.

Το Υπουργείο Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας έχει διακριτό και σημαντικό ρόλο στην προστασία των ευάλωτων συμπολιτών, των ηλικιωμένων και ιδιαίτερα σε ό,τι αφορά την επισφάλεια στέγης. Για τον λόγο αυτό, το Υπουργείο είναι αρμόδιο για τα ακόλουθα υλοποιούμενα και σχεδιαζόμενα μέτρα:

Επίδομα Στέγασης

Ως ενισχυτική παρέμβαση για την πρόληψη και αντιμετώπιση της στεγαστικής επισφάλειας νοικοκυριών χαμηλού ή μεσαίου εισοδήματος που διαμένουν σε ενοικιαζόμενη κατοικία, υλοποιείται το πρόγραμμα του Επιδόματος Στέγασης. Το Επίδομα παρέχει 70 έως 210 ευρώ τον μήνα ανάλογα με τη σύνθεση της ωφελούμενης μονάδας, έχει συνολικό ετήσιο προϋπολογισμό 400 εκατ. ευρώ από πόρους του κρατικού προϋπολογισμού, ενώ ο μέσος αριθμός των ωφελούμενων νοικοκυριών για το 2023 ανήλθε σε 264.531.

Η υποβολή των αιτήσεων για το Επίδομα γίνεται από τους πολίτες απευθείας με κωδικούς taxis είτε διαμέσου των αρμοδίων υπηρεσιών των Κοινωνικών Υπηρεσιών των Δήμων και των Κέντρων Κοινότητας, μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας του προγράμματος. Συναρμόδιες υπηρεσίες για την υλοποίηση του προγράμματος είναι η Ηλεκτρονική Διακυβέρνηση Κοινωνικής Ασφάλιση ΑΕ (ΗΔΙΚΑ) και ο ΟΠΕΚΑ.

Επίδομα Στεγαστικής Συνδρομής Ανασφάλιστων Υπερηλίκων

Το εν λόγω επίδομα στεγαστικής συνδρομής ανασφάλιστων υπερηλίκων χορηγείται σε ανασφάλιστα μοναχικά άτομα, τα οποία έχουν συμπληρώσει το εξηκοστό έβδομο (67^ο) έτος της ηλικίας τους ή ζεύγος ανασφαλίστων, συνδεόμενων με γάμο ή με σύμφωνο συμβίωσης εκ των

οποίων τουλάχιστον ο ένας έχει συμπληρώσει το εξηκοστό έβδομο (67^ο) έτος της ηλικίας του. (άρθρο 24 ν. 4756/2020). Το ύψος του επιδόματος ισούται με το ποσό του συμφωνηθέντος μισθώματος, με ανώτατο όριο το ποσό των 362€. Σήμερα επιδοτούνται περίπου 700 υπερήλικες με το ετήσιο ποσό το 2023, να ανέρχεται σε 2.750.000 ευρώ.

Πρόγραμμα «Στέγαση και Εργασία για τους αστέγους»

Το Πρόγραμμα «Στέγαση και Εργασία για τους αστέγους» υλοποιείται από το 2018 με Διαχειριστική Αρχή τον ΟΠΕΚΑ και στοχεύει στην παροχή στέγης, κοινωνικής στήριξης και εργασιακής επανένταξης αστέγων.

Με το άρθρο 15 του ν. 4756/2020 (ΦΕΚ 235 Α') το πρόγραμμα απέκτησε χαρακτήρα μόνιμης δημόσιας πολιτικής καθώς προβλέπεται η ανά διετία εφαρμογή του από πόρους του κρατικού προϋπολογισμού. Ο προϋπολογισμός του προγράμματος ανερχόταν σε 10 εκ. ευρώ ανά διετία και το πρόγραμμα υλοποιείται από Δήμος σε συνεργασία με νομικά πρόσωπα αυτών ή πιστοποιημένα ΝΠΙΔ μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα. Στην πιο πρόσφατη φάση, εφαρμόστηκε από 42 Δήμους.

Σε εφαρμογή της διάταξης νόμου, εκδόθηκε η αριθ. Δ13οικ./42815/24-06-2021 Κ.Υ.Α. (Β'2788) και η αριθ. Δ13οικ./62914/28-08-2021 (ΑΔΑ: 63ΩΦ46ΜΤΛΚ-ΓΒ9) Πρόσκληση υποβολής Αιτήσεων Χρηματοδότησης βάσει της οποίας εγκρίθηκαν για χρηματοδότηση 23 Σχέδια.

Σύμφωνα με τις Αποφάσεις έγκρισης Σχεδίων, εντάχθηκαν στο πρόγραμμα 558 νοικοκυριά (883 ωφελούμενοι), ενώ εξ' αυτών έχουν στεγαστεί μέχρι στιγμής 546 νοικοκυριά (855 ωφελούμενοι). Το σύνολο των ωφελούμενων που έχουν ενταχθεί σε επιδοτούμενη από το πρόγραμμα εργασία ανέρχεται σε 109 και σε επιδοτούμενη από το πρόγραμμα κατάρτιση 55.

Με τη νέα πρόσκληση υποβολής αιτήσεων χρηματοδότησης προβλέπεται η αύξηση του προϋπολογισμού του προγράμματος σε 15 εκ. ευρώ ανά διετία και αναμένεται η αύξηση του αριθμού των ωφελουμένων νοικοκυριών σε 700. Κατ'επέκταση, αυξήθηκαν και οι προβλεπόμενες δαπάνες ενοικίου αναλογικά με τον αριθμό των μελών του ωφελούμενου νοικοκυριού, κατά 50 ευρώ και εντάχθηκαν δυο νέες κατηγορίες ωφελούμενων:

- οικογένειες και άτομα που ζουν σε παραχωρημένη οικία από το δημόσιο
- οικογένειες και άτομα που διαβιούν σε επισφαλείς συνθήκες στέγασης.

Αναλυτικά, στην απόφαση προβλέπεται:

Για μονοπρόσωπο νοικοκυριό, ενοίκιο έως του ποσού των 300 ευρώ μηνιαίως, από 250 ευρώ.

Για νοικοκυριό με δυο μέλη έως του ποσού των 350 ευρώ μηνιαίως, από 300.

Για νοικοκυριό με 3 και περισσότερα μέλη έως του ποσού των 400 ευρώ μηνιαίως, από 350.

Οι δαπάνες οικοσκευής αυξάνονται κατά 200 ευρώ και διαμορφώνονται:

- από τα 1000 στα 1.200 ευρώ για μονομελές νοικοκυριό,
- από τα 1100 στα 1300 για νοικοκυριό δυο μελών και
- από 1500 από 1300 για τρία μέλη.

Ίδια αύξηση και ίδια ποσά για δαπάνες κοινοχρήστων και λογαριασμών ΔΕΚΟ.

Για τη νέα κατηγορία δαπανών που αφορά στις επισκευές και έκδοση ενεργειακών πιστοποιητικών, προκειμένου να αντιμετωπιστεί το πρόβλημα ανεύρεσης στέγης στο πλαίσιο υλοποίησης του προγράμματος, τα ποσά διαμορφώνονται ως εξής:

- Έως τα 900 για μονομελές νοικοκυριό,
- Έως τα 1.000 για νοικοκυριό δυο μελών και
- Έως τα 1.200 για τρία μέλη.

Παράλληλα, έχει προβλεφθεί η συμμετοχή φορέων του Υπουργείου Υγείας που δραστηριοποιούνται στην πρόληψη, αντιμετώπιση, θεραπεία και κοινωνική επανένταξη των εξαρτώμενων ατόμων από ναρκωτικά, αλκοόλ, τυχερά παίγνια και κάθε άλλου είδους εξαρτήσεις (ΟΚΑΝΑ ΚΕΘΕΑ). Στόχος είναι η ένταξη σε επιδοτούμενη εργασία και κατάρτιση του 40% των ενηλίκων ωφελούμενων (με υποχρεωτικό κατώτατο δείκτη για τους φορείς υλοποίησης το 30%).

Στο νέο πρόγραμμα «Στέγαση και Εργασία για τους αστέγους» έγινε προσθήκη δαπανών ψυχαγωγίας για τα ωφελούμενα νοικοκυριά:

- έως 30 ευρώ για μονοπρόσωπα νοικοκυριά και
- έως 50 ευρώ για λοιπές κατηγορίες.

Παράλληλα, αυξήθηκαν οι κοινωνικοί λειτουργοί για την ψυχοκοινωνική υποστήριξη των ωφελούμενων κάθε σχεδίου. Ειδικότερα, μειώνεται σε 1 ανά 15 ωφελούμενα νοικοκυριά η κάλυψη από κοινωνικό λειτουργό από 20 που ήταν την προηγούμενη περίοδο.

Επιπλέον, το πρόγραμμα εμπλουτίζεται ακόμη περισσότερο με την εισαγωγή του θεσμού του Υποστηρικτή Ομοτίμων. Ακολουθώντας ευρωπαϊκά πρότυπα και προκειμένου να επιτευχθεί η μέγιστη ενεργοποίηση των ωφελούμενων στο πρόγραμμα, πλέον προβλέπεται η δυνατότητα απασχόλησης ενός ατόμου με εμπειρία αστεγίας, του Υποστηρικτή Ομοτίμων (peer supporter).

Τέλος, προστέθηκε η δυνατότητα χρηματοδότησης έως 2 ομαδικών συνεδριών μηνιαίως για τους απασχολούμενους στο πρόγραμμα Κοινωνικούς Λειτουργούς ενώ αυξήθηκε και ο ελάχιστος αριθμός ωφελούμενων νοικοκυριών, ανά σχέδιο χρηματοδότησης από 10 σε 15 νοικοκυριά.

Κοινωνική Στέγαση για τις πλέον ευάλωτες ομάδες

Έχει ενταχθεί στο Ταμείο Ανάκαμψης πιλοτικό πρόγραμμα με τίτλο «Δημιουργία δικτύου κοινωνικής/οικονομικά προσιτής κατοικίας», το οποίο θα εφαρμοστεί στους Δήμους Αθηναίων και Θεσσαλονίκης.

Στόχος της προτεινόμενης παρέμβασης είναι η πρόληψη και αντιμετώπιση του στεγαστικού αποκλεισμού ευάλωτων ομάδων του πληθυσμού που απειλούνται ή βιώνουν έλλειψη στέγης μέσω της ένταξης μέρους του αδρανούς ιδιωτικού και δημόσιου στεγαστικού αποθέματος σε ένα σχήμα οικονομικά προσιτής ενοικιαζόμενης κατοικίας. Ειδικότερα, προβλέπεται η παροχή κινήτρων σε ιδιοκτήτες να ενταχθούν σε μια δεξαμενή κοινωνικών ενοικιαζόμενων κατοικιών και η διάθεση των κατοικιών αυτών στο πλαίσιο εφαρμογής προγραμμάτων στεγαστικής συνδρομής, με συμβόλαια μακροχρόνιας μίσθωσης με χαμηλότερο μίσθωμα για ευάλωτες ομάδες.

Η χρηματοδότηση από το Ταμείο Ανάκαμψης περιλαμβάνει τα κόστη ανακαίνισης 100 διαμερισμάτων, 70 στο Δήμο Αθηναίων και 30 στο Δήμο Θεσσαλονίκης, καθώς και δαπάνες

τεχνικής συνδρομής με συνολικό προϋπολογισμό 1.642.628 ευρώ για περίπου 220 ωφελούμενους.

Η ΥΠΟΥΡΓΟΣ

ΣΟΦΙΑ ΖΑΧΑΡΑΚΗ